KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Ástæður : 11. september 2001

IMO:
Ný ákvæði í alþjóðasamningum um siglinga- og hafnavernd í skipum í alþjóðasiglingum og í höfnum sem þjónusta slík skip.

MARKMIÐ: Bætt öryggi í alþjóðasiglingum og hafnaþjónustu.

Reglurnar eru hluti SOLAS (Alþjóðasamningur um öryggi mannslífa á sjó - Safety Of Life At Sea)

*** Nýr kafli XI - 2***

*** Nýr kóði (ISPS – kóðinn)***

- *Part A : Skyldubundnar kröfur*
- *Part B : Leiðbeiningar*

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Reglurnar taka til:

- **farþegaskipa, þ.m.t. háhraðafara**
- **flutningaskipa stærri en 500 brúttótonn**
- **færanlegra borpalla**
- **aðstöðu í höfnum sem þjónusta slík skip í *alþjóðasiglingum***

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

SOLAS: Fjallar um vernd skipsins á sjó og í höfn

Reglurnar taka aðeins til þess hluta hafnarinnar og hafnarstarfseminnar sem hefur beina þýðingu fyrir vernd skipsins, "*<u>ship/port interface</u>*"

Sá hluti hafnarinnar sem þjónustar skipið með beinum hætti er skilgreint sem "hafnaraðstaða" (*<u>"a port facility")</u>*

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Kröfur sem reglurnar setja höfnum:

Áhættumat (PFSA) – skal framkvæmt í öllum höfnum sem taka á móti skipum í millilandasiglingum og falla undir reglurnar

Verndaráætlun (PFSP) – skal vera til staðar í sömu höfnum

Verndarfulltrúi (PFSO) – staða eða starf í hverri höfn

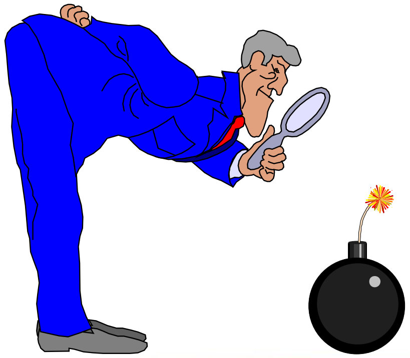

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Áhættumat hafnar

Leggur grunn að verndaráætlun og verndarráðstöfunum

Skal geyma eftirfarandi meginatriði að lágmarki:

- greina og meta mikilvæg verðmæti, eignir og starfsemi hafnarinnar sem mikilvægt er að vernda
- greina hugsanlegar ógnir við slíkar eignir og starfsemi og líkur þess að þær verði að veruleika
- greina, meta og forgangsraða verndarráðstöfunum og getu þeirra til að minnka áhættuna
- greina veikleika í starfsemi og verklagsreglum

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Verndaráætlun

- ❑ **Gefur fyrirmæli um beinar verndarráðstafanir**
- ❑ **Gerð á grundvelli áhættumats hafnarinnar**
- ❑ **Gildir fyrir einstakar hafnir – bundin við tiltekið skip/höfn**
- ❑ **Skal að lágmarki innihalda:**
  - ✓ Ráðstafanir sem miða að því að hindra að vopn, hættuleg efni og búnaður sem nota má gegn mönnum, skipi eða höfnum, séu tekin í skipið eða inn á hafnarsvæðið án heimildar
  - ✓ Ráðstafanir til að koma í veg fyrir óheftan aðgang að hafnarsvæði, skipi sem þar er eða að svæðum innan hafnar þar sem aðgangur er óheimill (aðgangseftirlit með hafnarstarfsmönnum)

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Verndaráætlun

- **Skal að lágmarki innihalda:**
  - ✓ Ráðstafanir sem vernda farm og búnað sem notaður er til flutninga á honum
  - ✓ Fyrirmæli um samræmi við verndarráðstafanir skips
  - ✓ Fyrirmæli um hvernig bregðast skuli við skipunum stjórnvalda við vástig 3
  - ✓ Fyrirmæli um viðbrögð við vákalli frá skipi í höfninni

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Verndaráætlun

- **Skal að lágmarki innihalda:**

✓ Fyrirmæli um að fylgjast með og endurskoða áætlunina

✓ Fyrirmæli um að tilkynna váatvik eða atvik

✓ Fyrirmæli um viðbrögð við ógnunum við vernd hafnarinnar og brotum á verndarákvæðum, þ.á.m. ákvæði um hvernig halda megi áfram mikilvægri starfsemi í höfninni eða í skipi sem þar er

✓ Fyrirmæli um hvernig rýma eigi höfn þegar vernd hennar er ógnað eða verndarákvæði hafa verið brotin

✓ Nafn verndarfulltrúa hafnarinnar og upplýsingar um sólarhringsvaktstöðu hafnarinnar

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Verndarfulltrúi hafnar

- **Tilnefna á verndarfulltrúa fyrir hverja höfn. Sami einstaklingur getur verið verndarfulltrúi fyrir fleiri hafnir.**

- **Ábyrgð og verkefni verndarfulltrúa eru m.a.:**

  - **að leiða innleiðingu verndarráðstafana í höfninni í heild sinni**

  - **annast gerð og endurskoðun verndaráætlunar fyrir höfnina**

  - **framkvæma og æfa verndaráætlunina með viðkomandi starfsmönnum**

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Verndarfulltrúi

- Ábyrgð og verkefni verndarfulltrúa er eftirfarandi, en ekki tæmandi talið:

  - gera reglubundnar úttektir á framkvæmd áætlunarinnar til að tryggja samræmi ráðstafana
  - gera tillögur um og framkvæma breytingar á verndaráætluninni í framhaldi af breytingum á hafnaraðstöðunni
  - hvetja hafnarstarfsmenn til árvekni og skilnings á verndarráðstöfunum
  - tilkynna æðri stjórnvöldum og skrá atvik sem ógna öryggi í höfninni

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Verndarfulltrúi

- **Ábyrgð og verkefni verndarfulltrúa er eftirfarandi, en ekki tæmandi talið:**
    - **samræma ráðstafanir í verndaráætlun hafnar með verndarfulltrúa skips.**
    - **aðstoða verndarfulltrúa skips við að sannreyna skilríki þeirra sem fara um borð í skip**
    - **vinna með staðbundnum yfirvöldum á sviði siglingaverndar**
    - **sjá um að starfsmenn sem hafa ábyrgð á verndinni uppfylli viðeigandi staðla**
    - **sjá um að öryggisbúnaður sé þjónustaður, prófaður og haldið við**

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Kröfur sem reglurnar setja höfnunum:

Höfn skal gera ráðstafanir í samræmi við vástig sem æðra stjórnvald setur

Þrjú vástig:

Vástig 1: Lágmarksstig sem er skuldbindandi og skal ætíð fylgt

Vástig 2: Ráðstöfun á tilteknu tímabili vegna aukinnar hættu

Vástig 3: Sérstakar ráðstafanir í takmarkaðan tíma vegna yfirvofandi hættu og líkurnar á váatviki eru verulegar

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Kröfur sem reglurnar setja höfnum:

Við *<u>vástig 1</u>* skal eftirfarandi komið á með eigin ráðstöfunum í öllum höfnum sem falla undir reglurnar:

- eftirlit með aðgangi að hafnaraðstöðu
- eftirlit með hafnaraðstöðu, þ.m.t. legufærapláss og hafnarbakkar
- eftirlit með lokuðum svæðum til að tryggja að aðeins viðkomandi hafi aðgang
- eftirlit með meðhöndlun vöru
- eftirlit með afhendingu skipsbirgða
- sjá um að samskiptakerfi séu aðgengileg

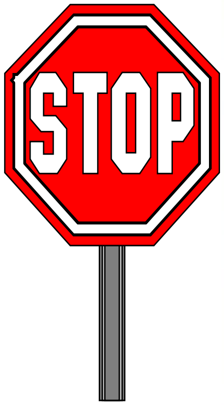

KYSTVERKET

NÝJAR KRÖFUR SOLAS
UM SIGLINGA- OG HAFNAVERND

Verndarráðstafanir sem mælt er með í tengslum við eftirlit vegna:

- **Aðgangur að hafnarsvæði**
- **Bannsvæði á höfn**
- **Meðhöndlun farms – lestun og losun**
- **Farangur án farþega**
- **Afhending skipsbirgða**
- **Eftirlit með siglingavernd innan hafnarsvæðis**

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Siglingastofnun Íslands er tilnefnt stjórnvald *(Designated authority)* undir samgönguráðuneytinu *(Contracting Government)*, skal sjá til þess að ákvæðum ISPS kóðans sé fylgt í höfnum sem falla undir hann.

KYSTVERKET

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Hvað þýðir þetta?

Almennt:

Siglingastofnun Íslands hefur hlutverki að gegna við að undirbúa og fylgja eftir vinnu við að innleiða reglurnar hjá höfnunum

Hæfni

Afkastageta

KYSTVERKET

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Hvað þýðir þetta?

Í raun:

✓ **Ákveða hvaða hafnir eða hafnaraðstaða falla að öllu leyti eða að hluta undir ákvæði SOLAS XI-2 og ISPS kóðann**

- **Hafnir í eigu ríkis og sveitarfélaga á sama hátt og hafnir í einkaeigu**
- **Sá hluti hafnarinnar eða hafnarstarfseminnar sem hefur beina þýðingu fyrir vernd skipsins (ship/port interface)**
- **Hafnir sem af og til taka á móti skipum í alþjóðasiglingum**

✓ **Ákveða hvaða hafnir skuli tilnefna verndarfulltrúa**

KYSTVERKET

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Hvað þýðir þetta?

Í raun:

✓ **Viðurkenna/votta verndaraðila sem getur fyrir hönd hafnanna gert áhættumat og verndaráætlanir (Recognized Security Organisations)**

- **setja viðmiðanir og hæfiskröfur til verndarfélaga sem geta framkvæmt áhættumat og verndaráætlanir fyrir hafnir**
- **setja markmið og leiðbeiningar fyrir starf hafna um áhættumat og gerð verndaráætluna**
- **gefa út viðurkenningar- eða vottunarskjöl til félaga sem uppfylla hæfiskröfur**

KYSTVERKET

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Hvað þýðir þetta?

Í raun:

✓ **Viðurkenna/sannreyna verndaráætlanir hafnana**

- **skilgreina skilyrði sem áætlanir hafna skulu uppfylla til að fá viðurkenningu**
- **viðurkenna áhættumat**
- **viðurkenna verndaráætlun (Statement of Compliance)**
- **viðurkenna breytingar á áhættugreiningu og verndar-áætlun hafnar**

✓ **Setja upp og viðhalda skrá um hafnir sem hafa viðurkenndar verndaráætlanir**

- **tilkynningarskylda til IMO + almennar tilkynningar**

KYSTVERKET

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM,
HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR,
ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Hvað þýðir þetta?

Í raun:

✓ **Viðurkenna *jafngildar* verndarráðstafanir fyrir hafnir**

- **slíkar ráðstafanir skulu vera áhrifaríkar og þær sem gerðar eru vegna ISPS kóðans**
- **reglurnar greinar á milli *jafngildra* og *valkvæðra* verndarráðstafana (valkvæðar verndarráðstafanir geta verið á grundvelli tvíhliða eða fjölhliða samnings milli aðildarríkja)**

✓ **Hafa eftirlit með að ráðstafanir hafna séu í samræmi við reglurnar**

- **Eftirlits- og skoðunarhlutverk**

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Hvað þýðir þetta?

Í raun:

✓ **Stuðla að og taka þátt í æfingum, menntun og þjálfun, ofl.**

✓ **Meta þörf á og eftir atvikum undirbúa drög að fyrirmynd um verndarráðstafanir í höfnum**

- **EB mun líklega innleiða reglurnar á EES svæðinu (reglugerð eða tilskipun), sjá tillögu þar um:**

  http://www.sigling.is/page.asp?PageID=1228&newsid=104

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Yfirlýsing um siglingavernd (D.o.c.)

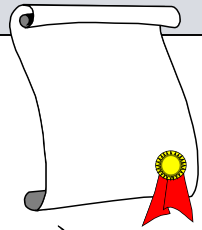

Samningur á milli skips og hafnar (eða á milli skipa) um hvaða verndarráðstafanir hafi verið gerðar af viðkomandi aðilum

Yfirlýsingin **á að vera sönnun þess að gerðar hafi verið verndarráðstafanir í samræmi við gildandi reglur í þeirri eða þeim höfnum sem síðast þjónustuðu skipið**

Yfirlýsing um siglingavernd er ekki gefin út almennt, aðeins við sérstakar aðstæður

Siglingastofnun skal setja viðmiðanir og ákveða hvenær yfirlýsing um siglingavernd skuli gefin út.

KYSTVERKET

INNLEIÐING ISPS-KÓÐANS Í HÖFNUM, HLUTVERK SIGLINGASTOFNUNAR, ÁBYRGÐ OG VERKEFNI

Verkefni Siglingastofnunar (dregið saman)

- **Undirbúningur, áætlanagerð, gerð leiðbeininga, setja matsreglur og aðstoða við innleiðingu**

2. **Stjórnsýsluhlutverk, þar með talið viðurkenningar á áhættumati og verndaráætlun, uppfærslu þeirra og skráing, leyfisveitingar, tilkynningar ofl.**

3. **Fylgja eftir reglum, skoðunar- og eftirlitshlutverk, þjálfun ofl.**